

Class- III
Session – 2025- 2026
Subject- Punjabi

April - 2025

Topic – ਪਾਠ-1 ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਪਾਠ-2 ਜਾਦੂ ਭਰੀ ਸਿਆਹੀ

ਵਿਆਕਰਨ – ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸ਼ੁੱਧ/ਸ਼ੁੱਧ

- **No. of days required to complete the topic – 20**

1. Knowledge objective – Learning Outcomes

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਦੂ ਭਰੀ ਸਿਆਹੀ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

2. Understanding Objective

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. Skill Objective

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ?
2. ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ?
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਜਾਦੂ ਦਾ ਖੇਡ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-1 ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ-2 ਜਾਦੂ ਭਰੀ ਸਿਆਹੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਐਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ ਅਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-1 ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸਮਝਣਗੇ ਕਿ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਮਨ ਨੂੰ ਮੋਹਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਦੂ ਭਰੀ ਸਿਆਹੀ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣਗੇ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ Recapitulation ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revisions ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Youtube Videos and link share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

1. <https://youtu.be/QAOn60hAB64> (Ling Badlo)
2. <https://youtu.be/rLjr-/6/qNM> (Vachan Badlo)
3. <https://youtu.be/8GP-Xodf4y8> (Virodhi Shabad)
4. <https://youtu.be/TchSHK6qbl> (Ashudh Shudh Shabad)
5. https://youtu.be/ScmLHEIsfA4?si=QJDxbabhvn_B46i3

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ:-

ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ		ਵਚਨ ਬਦਲੇ	
1.	ਮੁੰਡਾ –	1.	ਤੇਤਾ –
2.	ਸ਼ੇਰ –	2.	ਬੇਤਲ –

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-3 ਰੰਗ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ

ਪਾਠ-4 ਆਓ ਧਰਤੀ ਗੋਲ ਬਣਾਈਏ

ਵਿਆਕਰਨ – ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

- **No. of days required to complete the topic – 20**
- **Learning Outcomes**
- ਪਾਠ-3 ਰੰਗ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਪਾਠ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

2. Previous Knowledge Testing

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਜਾਨਵਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.
- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਐੱਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ ਵਾਕ-ਬਣਾਉ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਮਾਤ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning** – (Role-Play)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ Role Play ਕਰਾ ਕੇ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨ ਪਸੰਦ ਜਾਨਵਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਠ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revision ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। MCQ worksheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ Youtube links ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ Share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment Sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ:

- **Practice Worksheet**

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰ-1 - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜਾਨਵਰ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਪ੍ਰ-2 - ਜੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਰੁੱਖ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ

1. ਸਿੱਟੇ -

2. ਫ਼ਰਕ

ਵਾਕ-ਬਣਾਉ

1. ਜਾਨਵਰ -
2. ਰੁੱਖ -

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ Groups ਬਣਾ ਕੇ (Peer Group) ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਣਗੇ। Writing Improve ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਲੇਖ ਰਕਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-5 ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੀ ਪਾਠ-6 ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦੀ

ਵਿਆਕਰਨ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ।

- **No. of days required to complete the topic – 20**

- **Learning Outcomes**

1. **Knowledge objective**

ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੀ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦੀ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦਰਸਾ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

- **Previous Knowledge**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੁੱਛੇਗਾ।

1. ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
2. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੋਏ ਹਨ?
3. ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਐਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ, ਵਾਕ-ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ ਤੇ Back

Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning – (Group Activities)**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ Groups ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਉਸ-ਉੱਪਰ Act ਜਾਂ Role Play ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਪਾਠ-5 ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਤਸਵੀਰ ਚਿੱਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚੇ ਇਸ Activity ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਕਰਨਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠ-ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇਗਾ ਅਤੇ Oral Revision and Written Revision ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ Youtube link share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰੇ ਕੁਝ MCQ Sheets Objective type Questions ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ worksheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

1. ਘਰ -
2. ਪਾਣੀ -
3. ਹਵਾ -

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Reading Improve ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਾਠ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos

Topic – ਪਾਠ-7 ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ

ਵਿਆਕਰਨ – ਗਿਣਤੀ ਲਿਖੋ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

- **No. of days required to complete the topic – 21**

- **Learning Outcomes**

1. Knowledge Objective

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਚਲਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

2. Understanding Objective

ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

3. Skill Objective

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?
2. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਅਧਿਆਪਕ ਪਾਠ ਦੀ Reading ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਐਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Back-Exercise ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Experimental Learning – (Flash-Cards)**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ Flash-Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ Explain ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖ ਜਾਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੜਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਸੜਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। Oral and Written Revisions ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ MCQ Work Sheets ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀਆਂ Videos Share ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।

1. <https://youtu.be/watch?v=rD6KiKnUdu4>

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ Special Worksheets ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Charts
3. Watching Videos
4. Reading Books